

Fönster

Vid leverans	innehåll
Regler vid leverans.....	1
Leveransmottagning.....	2
Lagring på byggnadsplatsen.....	3
Byggfukt.....	4
Vid montering	
Allmänt.....	5
Montering av fönsterkarm.....	6
Drevning/tätning.....	7
Fönstebleck.....	8
Skydd.....	9
Vid användning	
Impregnering/ytbehandling.....	10
Kondens.....	11
Skötsel/underhåll.....	12
Glas/glasgaranti.....	13
Garanti.....	14

Regler vid leverans 1
Följesedel skall åtfölja godset.
Köparens mottagningskontroll skall vid ankomst omfatta avstämning mot följesedel samt utifrån synliga skador. Då godset avemballeras eller i annat fall innan godset används skall mottagningskontrollen fullföljas.
Synliga fel ska påtalas före monteringen dock senast 5 dagar efter mottagen leverans. I övrigt gäller bestämmelser i ABM 07

Leveransmottagning 2
Synlig skada på eller minskning av godset anmäls omedelbart till transportföretaget och noteras på fraktsedel. Godsutlämnaren bestyrker noteringen med sin signatur och ev. bilnummer.

Skada som är synlig vid mottagandet anmäls till transportföretaget snarast, dock senast inom 5 dagar. Reklamerar ej köparen inom föreskriven tid trots att han upptäckt eller borde upptäcka fel eller brist, förlorar han rätten att framställa anspråk på grund därav.

Lagring på byggnadsplatsen 3
Fönstren ska under lagring, hantering och montering skyddas mot nederbörd, markfukt och nedsmutsning. I första hand lagras inomhus i torrt och väl ventilerat utrymme, stående på väl avvägda underlag minst 100 mm över golv. Och på så sätt att utskjutande beslag inte skadar övriga fönster. Under lagring och hantering ska varsamhet ske så att fönstren inte skadas eller deformeras.

Byggfukt 4
En mycket noggrann utluftning av byggfukten skall ske för att eliminera skador som uppkommer av byggfukten i form av svällningar, färgavlagringar.

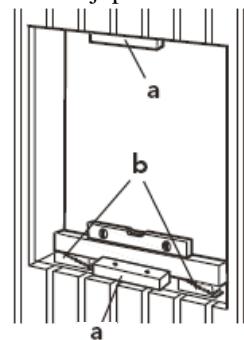
Allmänt 5
Förutom nedanstående anvisningar kan kompletterande information erhållas i HusAMA 98

Karmen ska monteras så att krafter från bågens egenvikt eller från vindbelastning kan överföras till väggstommen utan deformationer. Vid montering av stora tunga fönster kan väggar behöva förstyrkas.

Storlekar skrivs alltid ut bredd x höjd och räknas i moduler, där en modul är 10 cm. Breddens och höjdens totala karmyttermått är modulmättet minus 10 mm. Ett fönster i storlek 10x10, har alltså ett mått på 985x985 mm.

Montering av fönsterkarm 6
Använd Er av 2 st. stödklossar (a) en uppe, en nere. Lägg två bärklossar (b) med mindre djup än karmen och väg av dessa så fönstret kommer stå horisontellt.

Om fönstret är öppningsbart börja med att ta ur innerbågen från karmen. Lyft in karmen i hålet och placera på bärklossarna.

Karmen fixeras först med en provisorisk kilning i hörnen. Kontrollera att understycket är i våg. Rikta upp långstyckena på karmen med permanenta kilar som sätt parvis mot varandra vid tänkta fästställen. (parvis kilar ger den säkraste infästningen och garanterar att karmen inte dras skev vid infästningen).

Kilarna skall vara anpassade så att de fullt inslagna slutar cirka 10 mm innanför karmens kanter. Kontrollera med ett vattenpass att karmen är i lod både mot öppningen och mot väggen.

Kontrollera att diagonalerna är lika långa (från hörn till hörn)

Skruva eller på annat sätt fäst karmen. Vi rekommenderar karmskruv som har justeringsmöjligheter. Infästning sker i sidostyckena. Fönster högre än 13M ska ha minst 3 fästhål per karmsidestycke. Karm över 10M i bredd fästes även i över och understycke. Vid mittpost 100 mm från denna.

Häng på en eventuell fönsterbåge och kontrollera att allt stämmer. Justera vid behov. Efterdra alla skruvar.

Drevning/tätning 7
Fogen mellan karm och väggöppning bör inte vara mer än 20 mm. Dreva noggrant mellan karm och vägg. Dreva inte för hårt så att karmen buktar. Obs. att polyuretanskum kan deformera långa karmstycken vid sin expansion. En luft och dräneringskanal på 15 mm runt om i ytterkant underlättar luftning och uttorkning av ev. fukt.

Montering av fönsterbleck 8
Fönsterbleck utformas och monteras i enlighet med HusAma, kap JT.52 och svensk standard SS364510

Skydd 9
Under den återstående byggnadstiden skyddas fönster mot varje form av åverkan. Beslag får inte utsättas för färg, puts- eller murbruk, betongvatten eller andra frätande ämnen. Färg får inte heller förekomma på tätningslister, beslagens rörliga delar. Glas ska skyddas noggrant vid arbete med vinkelslip eller svetsutrustning i närheten av fönstret.

Impregnering/ytbehandling 10
Vid laserade fönster är för bästa hållbarhet karmar och fönsterbågar impregnerade efter bearbetning enligt de krav som anges i SS 05 61 10 för NTR-klass B. Dvs 5mm sidointrängning, 50 mm ändinträngning, samt att man använder ett av NTR effektivitetsgodkänt medel. Fönster och fönsterbågar är grundlaserade i en svart eller brun färgton som standard. Dessa ska laseras ytterligare före eller direkt efter montering.

Omålade eller grundoljade fönster målas och bearbetas efter varje färgleverantörs anvisningar.

Kondens 11
I ett nybyggt hus finns det alltid byggfukt kvar. Den kan orsaka tillfällig kondens, som försvinner allteftersom du vädrar. Ett för tätt hus kan ge kondens genom att ventilationen inte räcker till. Oftast räcker det med att du vädrar ordentligt. I svårare fall kan du behöva ta upp vädringsventiler. Luftens fuktighet kan också kondensera på fönster som avskärmas från den varma rumsluften och värmen från radiator med täta gardinarrangemang, fönsterbänkar som sitter tätt mot vägg eller på fönster som sitter monterade i djupa fönsternischer.

Att sänka innetemperaturen på natten kan också ge upphov till kondens på fönstren, man får väga energibesparingen mot olägenheten att ha immiga fönster på morgnarna.

När ett mycket välisolerat fönster sitter placerat i ett oskyddat läge, eller i ett läge där luftfuktigheten är hög, kan utvändig kondens uppstå. Imman bildas i regel på natten och försvinner under morgontimmarna. Vanligtvis händer detta under höst och vår,

då temperaturskillnaden mellan dag och natt är mycket stor. På morgonen värms luften och rutan upp utifrån och kondensen dunstar bort.

Orsaken är att rutan isolerar så effektivt att nästan ingen värme tränger ut till det yttersta glaset. Det gör att ytterrutan en klar natt till och med kan bli kallare än utomhusluften. Den höga luftfuktigheten avsätts då som tillfällig kondens på fönstrets utsida.

Utvändig kondens på ett fönster är alltså inte ett tecken på att något är fel, utan är ett fysiskt bevis på att fönstret isolerar extremt väl.

Återkommande invändig kondens är ett tecken på dålig ventilation, vilket alltid måste åtgärdas för att undvika ohälsa och skador på byggnader och inventarier.

Skötsel / Underhåll 12
Om glaset har belagd yta som är åtkomligt för putsning. Undvik att vidröra glasytan med fingrar eller smutsiga handskar. Använd flytande fönsterputsmedel, mycket vatten och mjukt luddfritt tyg eller gummiskrapa. Svåra fläckar kan tas bort med industrisprit eller acetone. Använd därefter fönsterputsmedel. Använd aldrig vassa metallföremål eller stålull vid rengöringen, Man skall inte använda rengöringsmedel som innehåller fluorväte eller fosforsyror eftersom dessa verkar korrosivt på glas, ej heller ammoniakbaserade rengöringsmedel, då de kan skada målade ytor. (detta gäller allt glas).

Laserade fönster ska kontrolleras och vid utsatta lägen underhållas varje år. Om ytor visar tecken på uttorkning (t.ex. ytsprickor) matthet eller grånad ska ommålning ske enligt följande:

- Slipa ytan med fint sandpapper och skrapa bort eventuellt framträngande kåda.
- Tvätta med en trasa indränkt i lacknafta.
- Stryk träytorna med pigmenterad alkydsyr med hjälp av en trasa eller pensel.

Gångjärn ska smörjas en gång per år. Tätningslister rengöres och kontrolleras årligen. Skadade lister byts ut. Listen skall EJ övermålas.

Glas/glasgaranti 13
Vid granskning får isolerrutorna endast uppvisa enstaka, obetydliga främmande partiklar, men inga större fläckar, smutsränder eller smutssamlingar. Stenar (i glasmassan främmande partiklar) får förekomma i liten omfattning. Blåsor (slutna håligheter i glaset) får förekomma om dess kärnpunkt är mindre än 3 mm. Enstaka repor och mekaniska fel på glasytan får förekomma om dessa ej är synliga på 3 meters avstånd från glaset. Isolerrutor skall vara fria från kondens och dammbildning mellan glaset.

Svenska Planglasföreningens rekommendationer:
http://www.svenskplanglas.se/svenskplanglas/images/repor_i_glas_ytor_08-10-01.pdf

För en tid av 5 år från fabriktionsdatum, som finns stämplad på aluminiumlisten mellan glaset, garanteras isolerrutor, avsedda för husbyggnad att förbli fria från kondens mellan glaset.

Förutsättning för denna garanti är:

- Att glasningsarbetet utförts enligt gällande MTK-föreskrifter inklusive användande av MTK-godkända fogmaterial.
- Att isolerrutan eller det färdiga fönstret inte utsätts för onormala påfrestningar under transport eller hantering.
- Att ingen efterbearbetning i form av skärning, slipning etc har förekommit, ej heller målning, affischering, applicering av värmereflekterande beläggning och dylikt.

Garantin omfattar: Leverans av ny isolerruta inklusive direkt arbetskostnad för utbytet, dock ej:

- Eventuella kostnader för ställningar och/eller andra hjälpmedel.
- Extrakostnader förorsakade av att verkstad som rekommenderas av oss ej kan utföra bytet.
- Kostnader för andra arbeten som krävs för fullgörande av utbytet.

Kostnader för eventuella efterarbeten såsom snickeri-, målningsarbeten mm.

Garanti

14

Under förutsättning att anvisningar om lagring, montering, skötsel och underhåll följs lämnar Wester Byggträ AB garanti i enlighet med ABM 07.

Wester Byggträ AB

Flakeberg 7
467 96 Grästorp

Tel 0514-310 10
info@westerbyggtra.se
www.westerbyggtra.se